

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
PEDAGÓGIAI KAR

Gyógypedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzés

záróvizsga-tételsor

- Segédanyag a záróvizsgára történő felkészüléshez -

Gyógypedagógiai szakismeret és gyakorlat megújítása szakirány

1. Gyógypedagógiai alapmodellek. A fogyatékoság értelmezési lehetőségei.

- A fogyatékoság fogalma (paradigmaváltás, orvosi, szociális, integratív modell)
- WHO fogalom változások (sérülés, fogyatékoság, akadályozottság) Az akadályozottság paradigmái és értelmezése (norma, normalitás, abnormalitás), a WHO klasszifikáció változásai. A fogyatékoság, mint individuális kategória. A fogyatékoság társadalmi meghatározottsága.
- Társadalmi hatások: normalizáció, participáció, integráció, inklúzió. A gyógypedagógiai tipológia csoportjai és azok jellemzői.
- A gyógypedagógus kompetenciái, feladatköre a többségi intézményekben (együttnevelés segítése; rehabilitációs-rehabilitációs foglalkozás)

Ajánlott irodalom:

- Mohai Katalin – Perlusz Andrea: Útmutató az integrált és inkluzív oktatáshoz a többségi pedagógus számára. Oktatás 2030 Tanulástudományi Kutatócsoport, EKE, 2020. <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/utmutato-az-integralt-es-inkluziv-oktatashoz.pdf>
- Lányiné Engelmayer Ágnes: Változásban a pszichológia és a gyógypedagógiai diagnosztika. NEVELÉSTUDOMÁNY 2014/3., 33-52.
- Réthy Endréné: Befogadás, méltányosság, az inkluzív pedagógia rendszere. Comenius Oktató és Kiadó Kft., Pécs, 2013.
- Zászkaliczky Péter (szerk.): A társadalmi és az iskolai integráció feltételrendszere és korlátai. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2013.
- Zászkaliczky Péter: Gyógypedagógiai alapmodellek. A fogyatékoság értelmezési lehetőségei. EMBERTÁRS, 2003/3., 40-52.
- Zászkaliczky Péter és Verdes Tamás (szerk.): *Tágabb értelemben vett gyógypedagógia*. Eötvös Kiadó ELTE, Budapest, 2010.

2. Foglalja össze a gyógypedagógia esetkörébe tartozó gyermekek sajátosságai (egy választott fogyatékosági típus: mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd-fogyatékoság, autizmus spektrumzavar) mentén az integrált nevelés-oktatás megvalósulásához szükséges feltételeket és a gyermek, tanuló fejlesztésének/nevelésének-oktatásának hatékony módszereit

- A látássérülés fogalma és típusai. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei. A látássérültek környezetének akadálymentesítése.
- A hallássérülés fogalma és típusai. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei. A látássérültek személyi akadálymentesítése.
- Az értelmi fogyatékoság fogalma, típusai. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei. A tankötelezettség és a képzési kötelezettség. Az elnevezések mögötti szándékok: enyhe értelmi fogyatékoság – tanulási akadályozottság – enyhe intellektuális képességzavar. Középsúlyos/súlyos értelmi fogyatékoság – (súlyos) értelmi akadályozottság – mérsékelt/súlyos) intellektuális képességzavar.
- Az idegrendszer eredetű beszéd-fogyatékoság fogalma, típusai. Kialakulásának organikus és környezeti okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei.
- Az autizmus spektrumzavar fogalma, típusai Lorna Wing értelmezésében. Az autizmus diád. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei
- A mozgás-fogyatékoság fogalma, típusai. Kialakulásának okai, sajátosságok, a fejlesztés/együttnevelés lehetőségei. A mozgássérültek környezetének akadálymentesítése.

Ajánlott irodalom:

- Gordosné Szabó Anna: *Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2012.
- Katona Nóra: A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ISKOLAI OKTATÁSÁNAK IRÁNYELVEI. NAT, 2020 <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/a-sajatos-nevelesu-igenyu-tanulok-iskolai-oktatasanak-iranyelvei.pdf>
- Perlusz Andrea: *Hogyan igazodhatunk jól tanulóink eltérő sajátosságaihoz? Útmutató a személyre szabott nevelés-oktatást folytató többségi iskolák pedagógusai számára*. Oktatás 2030 Tanulástudományi Kutatócsoport, EKE, 2020 <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/06/hogyan-igazodjunk-jol-tanuloink-eltero-egyeni-sajatossagaihoz.pdf>
- Schmechl Júlia: *A rehabilitációs-rehabilitációs terápia elvei, céljai és eljárásai*. NSZFI, Budapest, 2008.
- Útmutatók az egyes fogyatékosági típusba tartozó tanulók integrált neveléséhez-oktatásához: <https://www.oktatas2030.hu/utmutatok-modszertani-segedletek/>
- A kurzuson ajánlott szakirodalmak

3. A gyógypedagógiai diagnosztika fogalma, célja, feladata, intézményrendszere.

- A medicinális gyökerű kategorizáló diagnosztikától a szükségletorientált állapotmegismerésig (diagnosztikus modellek). A gyógypedagógiai diagnosztika típusai.
- A pedagógiai szakszolgálatok felépítése, szolgáltatásai, kompetenciái (országos, megyei és tanterületi szakértői bizottságok). A vizsgálati beosztások törvényi háttere.
- A komplex gyógypedagógiai-pszichológiai és orvosi vizsgálat (elvei, gyakorlati kérdései, a vizsgálatkérés adminisztrációja)
- A komplex szakértői vizsgálat dokumentumai. A szakértői vélemény értelmezése. A kontroll vizsgálatok funkciója és adminisztrációja.
- Az integrált nevelés-oktatásban részt vevő (fejlesztő-/gyógy)pedagógus szerepe. A pedagógiai vélemény készítésének szempontjai és adminisztrációja.

Ajánlott irodalom:

- Fazekasné dr. Fenyvesi Margit (2013): A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása. A tananyagfejlesztés a TÁMOP 4.1.2. B2 13/1 Mentorháló 2.0 program című projekt keretében valósult meg. SZTE-JGYPK GYPKI „Mentor(h)áló 2.0 Program”. TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_pedagogiai_diagnosztika_elmleti_s_gyakorlati_tartalmi_megitsaV2/32_a_szakrti_bizottsagok_bemutatsa.html
- Lányiné Engelmayer Ágnes (2006): A (gyógy)pedagógiai vizsgálat fő elvei, gyakorlati kérdései és illeszkedése a komplex diagnosztikus folyamatban. In: Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálatokhoz. Budapest, 1-17.
- Lányiné Engelmayer Ágnes (2014): Változásban a pszichológia és a gyógypedagógiai diagnosztika. NEVELÉSTUDOMÁNY 3., 33-52.
- Mesterházi Zsuzsa – Gereben Ferencné: (Gyógy)pedagógiai diagnosztikai alapfogalmak – a tanulás és a tanulási sikertelenség alapértelmezése. In: Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálatokhoz. Budapest, 2006, 22-32.
- Mohai Katalin: A diagnosztika szerepe a sikeres fejlesztésben. GYOSZE 2009/5., 331-342.
- Nagyné dr. Réz Ilona – Mészáros Andrea: A diagnosztikus protokollok egységes alkalmazásának koncepciója. In: Torda Ágnes (szerk.): Diagnosztikai kézikönyv. Educatio, Budapest, 2012, 5-66.
- Torda Ágnes (szerk.): Diagnosztikai kézikönyv. Educatio, Budapest, 2012.

4. A diagnosztikus folyamat. A gyógypedagógiai diagnosztika vizsgáló eljárásai, módszerei, eszközei. A pedagógiai vizsgálat és helye a gyógypedagógiai diagnosztikában.

- A diagnosztikus folyamat lépései. A gyógypedagógiai diagnosztika etikája. A szülők kísérésének folyamata, az elfogadás szintjének megfigyelése alapján.
- A mérés – azonosítás módjai. A vizsgáló eljárások jellemzői, módszerei (kikérdezés: anamnézis, exploráció; kísérlet: teljesítményteszt, személyiségstruktúrát vizsgáló eljárások; megfigyelés)
- A pedagógiai vizsgálat (anamnézis, általános tájékozottság, beszéd, mozgás, olvasás-írás-számolás, tanulékonyság, a figyelem, a munkamemória s a taníthatóság mérésének szempontjai, eszközei).
- A diagnosztika típusai: állapot, fejlesztő, diagnosztikus és kontroll diagnózis. A diagnosztika módszerei: megfigyelés, mérés, vizsgálat. Ismert pedagógiai diagnosztikai eszközök közül egy bemutatása.

Ajánlott irodalom:

- Fazekasné dr. Fenyvesi Margit: A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása. A tananyagfejlesztés a TÁMOP 4.1.2. B2 13/1 Mentorháló 2.0 program című projekt keretében valósult meg. SZTE-JGYPK GYPKI „Mentor(h)áló 2.0 Program”. TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_pedagogiai_diagnosztika_elmleti_s_gyakorlati_tartalmi_megjitsaV2/32_a_szakrti_bizottsok_bemutatsa.html
- Lányiné Engelmayer Ágnes: A (gyógy)pedagógiai vizsgálat fő elvei, gyakorlati kérdései és illeszkedése a komplex diagnosztikus folyamatban. In: Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálathoz. Budapest, 2006, 1-17.
- Lányiné Engelmayer Ágnes: Változásban a pszichológia és a gyógypedagógiai diagnosztika. NEVELÉSTUDOMÁNY 2014/3., 33-52.
- Mesterházi Zsuzsa – Gereben Ferencné: (Gyógy)pedagógiai diagnosztikai alapfogalmak – a tanulás és a tanulási sikertelenség alapértelmezése. In: Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Kézikönyv a nevelési tanácsadóknak, szakértői és rehabilitációs bizottságokban végzett komplex vizsgálathoz. Budapest, 2006, 22-32.
- Mohai Katalin: A diagnosztika szerepe a sikeres fejlesztésben. GYOSZE 2009/5., 331-342.
- Nagyné dr. Réz Ilona – Mészáros Andrea: A diagnosztikus protokollok egységes alkalmazásának koncepciója. In: Torda Ágnes (szerk.): Diagnosztikai kézikönyv. Educatio, Budapest, 2012, 5-66.
- Torda Ágnes (szerk.): Diagnosztikai kézikönyv. Educatio, Budapest, 2012.

5. Az esetmegbeszélés célja, lépései; valamint az esetmegbeszélés szereplőinek feladata a különleges bánásmódot igénylő (sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és hátrányos helyzetű) gyermekek, tanulók ellátásának kontextusában.

- Az esetmegbeszélés fogalma, szerepe, jelentősége, feltételei.
- Az esetmegbeszélés lépései és indoklásának esetei.
- Az esetmegbeszélés szereplői. A gyógypedagógus feladata az esetmegbeszélés szervezésében.
- Csoportdinamikai folyamatok: attribúció, társas tehetetlenség, konfliktus kezelés, sztereotípiák és előítéletek a csoportban. A Pygmalion hatás elkerülése.
- Az esetmegbeszélés módszerei; kommunikációs technikák, szupervízió.
- Az esetmegbeszélés dokumentációja.

Ajánlott irodalom:

- Ambrózay Anikó, Kerecsendi-Mester Szilvia, Tenner Katalin: Ágazatközi esetmegbeszélő csoport a kora gyermekkori intervencióban dolgozó szakemberek számára. Módszertani háttéranyag. Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft., Budapest, 2018.
- Éles Csabáné Lányi Mária et al.: Mediáció (közvetítés). In: Gáborné Aczél Ágnes (szerk.): Módszertani ajánlások szociális szolgáltatóknak. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, Budapest, 2010.
- Orosz Róbert: Esetmegbeszélés pedagógusok részére egyéni vagy csoportos formában. In: H. Nagy Anna (szerk.): Szakmai ajánlások pszichológusoknak a tehetséggondozáshoz. MTSZSZ, 2013.
- Varga Szabolcs: A szupervízió mint a (gyógy)pedagógusi önreflexió egyik lehetséges eszköze https://lib.sze.hu/images/Apaczai/kiadv%C3%A1ny/2021/05_03_.pdf Letöltés: 2023.10.07.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 1; Esetmegbeszélés. NSZFI, Budapest, é.n.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 2; Szupervízió. NSZFI, Budapest, é.n.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 3; Mediáció. NSZFI, Budapest, é.n.

6. Az esetmegbeszélés, a szupervízió és a mediáció közötti hasonlóságok és különbségek.

- Az esetmegbeszélés fogalma, célja, feladata, szereplői.
- A szupervízió fogalma, célja, feladata, szereplői.
- A mediáció fogalma, célja, feladata, szereplői.
- Hasonlóságok és eltérések a három folyamatban. Az alkalmazás szituációi és etikája. A befolyásolás helyett az érvelés és a meggyőzés szociálpszichológiai aspektusa

Ajánlott irodalom:

- Ambrózay Anikó, Kerecsendi-Mester Szilvia, Tenner Katalin: Ágazatközi esetmegbeszélő csoport a kora gyermekkori intervencióban dolgozó szakemberek számára. Módszertani háttéranyag. Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft., Budapest, 2018
- Éles Csabáné Lányi Mária et al.: Mediáció (közvetítés). In: Gáborné Aczél Ágnes (szerk.): Módszertani ajánlások szociális szolgáltatóknak. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, Budapest, 2010.
- Orosz Róbert: Esetmegbeszélés pedagógusok részére egyéni vagy csoportos formában. In: H. Nagy Anna (szerk.): Szakmai ajánlások pszichológusoknak a tehetséggondozáshoz. MTSZSZ, 2013.
- Varga Szabolcs: A szupervízió mint a (gyógy)pedagógusi önreflexió egyik lehetséges eszköze https://lib.sze.hu/images/Apaczai/kiadv%C3%A1ny/2021/05_03_.pdf Letöltés: 2023.10.07.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 1; Esetmegbeszélés. NSZFI, Budapest, é.n.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 2; Szupervízió. NSZFI, Budapest, é.n.
- Vályi Gábor: A segítő segítése 3; Mediáció. NSZFI, Budapest, é.n.

7. A reformpedagógia módszereinek adaptálása a differenciálás eszközeként.

- Kitekintés a tanulókhoz való viszonyulásban a reformpedagógia eszközeivel: Waldorf, Montessori, Declory. Az alapelvek adaptációs lehetőségei. A gyermekközpontúság érvényesítése a humanisztikus pszichológia elvei alapján.
- A projektmódszer bemutatása. A feedback hatás feltételeinek megteremtése az értékelés módjaival.
- Kooperatív technikák a differenciálás érdekében. A különleges bánásmódú tanulók kognitív, szociális és emocionális bizonyítási lehetőségei a tanítás folyamatában. A csoportszerepek variálása.
- Montessori pedagógiai rendszere. Az általa használt eszközök adaptációja.

Ajánlott irodalom:

- Bencéné Fekete Andrea (n.é.). Egyéni differenciálás a Montessori módszerben. In J. Torgyik (Szerk.) *Sokszínű pedagógiai kultúra* (461–467). <http://www.irisro.org/pedagogia2014januar/>
- Benda, J. (2002). A kooperatív pedagógia szocializációs sikerei és lehetőségei Magyarországon *Új Pedagógiai Szemle*, 10. szám.
<https://epa.oszk.hu/00000/00035/00064/2002-10-ta-Benda-Kooperativ.html>
- Fazekasné dr. Fenyvesi Margit: A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása. A tananyagfejlesztés a TÁMOP 4.1.2. B2 13/1 Mentorháló 2.0 program című projekt keretében valósult meg. SZTE-JGYPK GYPKI „Mentor(h)áló 2.0 Program”. TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_pedagogiai_diagnosztika_elmleti_s_gyakorlati_tartalmi_megjitsaV2/32_a_szakrti_bizottsok_bemutatsa.html
- Kagan, S. (2001/2010). *Kooperatív tanulás*. Önkonet Kft.
- M. Nádasi, M. (2003). *A projektoktatás*. Budapest: Gondolat Kiadó.
- Németh András: *A reformpedagógia múltja és jelene* (Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996.)

8. Differenciálás a tanulószervezésben

- Metakogníció és differenciálás.
- A tanulói különbségekhez való alkalmazkodás az értékelésben és a tanulási folyamatok megszervezésében.
- A differenciálás módjai: mennyiségi, minőségi, idői, eszköz, tanári módszerek, szociális és tartalmi differenciálási technikák.
- A csoportalakítás elvei: a homogén, heterogén, spontán szerveződő és irányított csoportalakítás.

Ajánlott irodalom:

- Báthory Zoltán (2005). Differenciálás a tanulószervezésben. In L: Balogh és L Tóth (Szerk.), *Fejezetek a pedagógiai pszichológia köréből*, Neumann Kht.
https://mek.oszk.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0021/balogh_pedpszich0021.html
- Hanák, Zs. (2011). Differenciált munkaformák alkalmazása. In Estefánné Varga M. (Szerk.), *Megújuló tananyagtartalmak, módszerek a kompetenciaalapú tanárképzésben*
http://epednet.ektf.hu/eredmenyek/megujulo_tananyagtartalmak_modszerek_a_kompetenciaalap_u_tanarkepzesben.pdf
- Meggyesné Hosszu Timea – Nagyné Hegedűs Anita (2013): A tanulásban akadályozottak pedagógiájának komplex megközelítése. 8-9-10. fejezet. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_tanulasban_akadalyozottak/91_bevezets_a_differencils_fogalmba.html
- Perlusz A. és Mohai K. (2020). HOGYAN IGAZODHATUNK JÓL TANULÓINK ELTÉRŐ SAJÁTOSÁGAIHOZ? Útmutató a személyre szabott nevelést-oktatást folytató többségi iskolák pedagógusai számára. EKE.

9. A hazai intézményhálózat kialakulása, az EGYMI-k, mint a védőháló részének szervezeti felépítése, tevékenységi köre, jogszabályi háttere.

- A hazai gyógypedagógiai intézményhálózat kialakulása a hazai gyógypedagógiai tudományos megalapozói
- Az 1921. évi XXX tv a fogyatékosok művelődéshez való joga tankötelezettség
- Napjaink többcélú intézmények és az EGYMI-k létrejötte
- A 20/2012 évi EMMI rendelet bemutatása a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- Az EGYMIK ellátórendszer óvoda, általános iskola, szakiskola, készségfejlesztő iskola, kollégium bemutatása
- A tankötelezettek és a képzési kötelezettek oktatási-nevelési szinterei.

Ajánlott irodalom:

- Gyógypedagógiai védőháló kurzusleírás tartalmazza.

10. Tetszőlegesen válasszon ki egy sérüléstípust (tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, halmozottan sérült gyermekek/felnőtt) Mutassa be a jellemző tulajdonságait nevelési -oktatási intézményi ellátásukat, azoknak feltételeit, integrációs esélyeit.

- Tanulásban akadályozott gyermek/felnőtt jellemző tulajdonságai, integrálásuk feltételei, intézményi ellátásuk. Prognózisuk a továbbtanulás lehetőségeiben.
- Értelmileg akadályozott gyermek/felnőtt jellemző tulajdonságai integrálásuk feltételei, intézményi ellátásuk. Prognózisuk a továbbtanulás lehetőségeiben.
- Halmozottan sérült gyermek/felnőtt jellemző tulajdonságai integrálásuk feltételei, intézményi ellátásuk. A halmozottan sérült gyermekek terápiái: Basalis stimuláció, Bliss nyelv, AAK (Augmentatív kommunikáció)

Ajánlott irodalom:

- Gyógypedagógiai védőháló kurzusleírás tartalmazza.

11. A hagyományos és integráló oktatás összehasonlítása az integráló osztály, az integrált tanuló és az integráló pedagógus szemszögéből. Az integráció és az inklúzió személyi, tárgyi és adminisztrációs feltételei. Az inklúzió, mint az integráció minőségileg legmagasabb szintű oktatási formája. Az inkluzív iskola feltételei a tanári munkaközösség oldaláról. Az integráló oktatást erősítő és gyengítő tényezők.

- Az integráció fogalma, típusai. A hagyományos és integráló oktatás összehasonlítása óratervezés, tanulásszervezés szempontjából. Az elfogadás értelmezése. A tanulókra tett hatások a szemléletformálás oldaláról.
- Az inklúzió fogalma, az inklúziós index bemutatása. Gyermekközpontú szemlélet, egyéni fejlesztés, differenciálás, alternatív pedagógiai módszerek jelentősége. A befogadás értelmezése. A tanulókra tett hatások a szemléletformálás oldaláról.
- A pedagógus szerepe a segítőcsoportok és családokkal való kapcsolattartás jelentősége. Az eltérő szülői magatartásból jövő konfliktusok megelőzése

Ajánlott irodalom:

- Integráló intézmények működése kurzusleírás tartalmazza.

12. Az együttnevelés feltételei, az utazó gyógypedagógusi hálózat működése. Az integráló intézmények alapdokumentumai.

- Az együttnevelés személyi, tárgyi feltételei intézményi keretek között. Jogszabályi háttere. A kéttanáros modell jelentősége.
- A gyógypedagógusi megsegítés, a team munka jelentősége. A különleges bánásmódú tanulók ellátásának kísérése, segítség a feltételek biztosításában.
- Alapító Okirat, SZMSZ, Pedagógiai Program, helyi tanterv intézményi alapdokumentumok bemutatása. SNI irányelvek ajánlása.

Ajánlott irodalom:

- Integráló intézmények működése kurzusleírás tartalmazza.

13. Az egyes pszichológiai irányzatok elméleti háttere az oktatás-nevelés, az iskola és a család, mint rendszer működéséről.

- Kísérleti pszichológiai, pszichoanalitikus, behaviorista, Gestalt, humanisztikus, neurobiológiai, kognitív irányzatok.
- A család, mint rendszer, és alrendszerek kombinációja. A rendszerszemléletű családterápia, a rendszerek közötti egyensúly megteremtésének feltételei.
- Homeosztázis, autoreguláció. Nevelési stílusok a különleges bánásmódú gyermekeket nevelő családokban.

Ajánlott irodalom:

- Kommunikáció eltérő fejlődésű gyermekek szüleivel kurzusleírás tartalmazza.

14. Mutassa be a konfliktuskezelési technikák közül a helyreigazító a resztoratív eljárás elméleti hátterét és gyakorlatban való alkalmazását

- A resztoratív gyakorlatok elméleti háttere, az irányzat képviselői.
- A resztoratív eljárás szakaszai
- A resztoratív modellek típusai
- A retributív és a resztoratív kérdések közötti különbségek. A magatartászavar és a tanulási zavar kezelési lehetőségei a resztoratív kérdések tudatos alkalmazásával. A konfliktusok feloldása.

Ajánlott irodalom:

- Kommunikáció eltérő fejlődésű gyermekek szüleivel kurzusleírás tartalmazza.